

Samarbejdsaftale

**vedrørende Notas gengivelse af e-bøger
2016**

Mellem

Nota

Teglværksgade 37
2100 København Ø

og

Danske Forlag

Børsen
1217 København K

og

Dansk Forfatterforening

Strandgade 6
1401 København K

og

Danske Skønlitterære Forfattere

Kronprinsessegade 34 b, 2. sal
1306 København K

er der d.d. indgået følgende samarbejdsaftale om Notas gengivelse af e-bøger i tilknytning til aftale mellem Nota og Copydan Tekst & Node og Copydan Billeder:

1. BAGGRUND OG OMFANG

Ophavsretslovens § 17, stk. 1, muliggør, at Nota uden aftale og uden vederlag til rettighedshaverne kan gengive udgivne litterære værker i elektronisk punktskrift til Notas brugere.

Nota ønsker også at kunne gengive bøger, som ikke er kommercielt tilgængelige i egnede digitale formater for brugerne, og rettighedshaverne er indstillet på at medvirke til at tilgodese de læsehandicappedes behov ved at indgå en aftale med Nota med aftalelicensvirkning gennem Copydan Tekst & Node og Copydan Billeder.

Denne Samarbejdsaftale indeholder visse bestemmelser og vilkår, som gælder for den gengivelse af e-bøger, som Nota foretager med hjemmel i Copydan-aftalen. Herved forstået som bestemmelser og vilkår for Notas ret, gennem aftalen med Copydan, til i digital skriftform at gengive udgivne litterære værker (både skøn- og faglitteratur, børne- og ungdomslitteratur). Gengivelse af værker under studieserviceordningen omfattes ikke af nærværende Samarbejdsaftale.

Værker, som er udgivet i et digitalt tilgængeligt format egnet til Nota's brugergruppe, er ikke omfattet af Samarbejdsaftalen. Et værk er udgivet i et digitalt tilgængeligt format egnet til Nota's brugergruppe, hvis udgivelsen:

- 1) opfylder kravene under "Generel tilgængelighed" og "Anvendelighed" i bilag 1, eller
- 2) opfylder kravene under "Generel tilgængelighed" og "Anvendelighed" i bilag 1, bortset fra visse krav under "Anvendelighed", som kun relaterer sig til enkelte brugere eller brugergrupper.

Et værk udgivet i et digitalt tilgængeligt format egnet til Nota's brugergruppe kaldes herefter et værk udgivet i et tilgængeligt format.

Såfremt en persons eller gruppe af personers adgang til et værk udgivet i et tilgængeligt format forudsætter opfyldelse af et eller flere af kravene under "Speciel tilgængelighed" i bilag 1 og/eller krav under "Anvendelighed" i bilag 1, som ikke er opfyldt i det pågældende format, er værket omfattet af Samarbejdsaftalen, dog med den begrænsning, at værket kun må gives for den pågældende person eller gruppe af personer.

Såfremt værket er udgivet i et tilgængeligt format, eller forlaget planlægger at udgive værket i et tilgængeligt format inden for 6 måneder fra forlagets modtagelse af Notas forespørgsel, skal Nota indgå en aftale direkte med forlaget i det omfang, retsstillingen kræver aftaledækning, jf. dog forrige afsnit. Det er så rettighedshaverne og Nota, som må tage stilling til, om den specifikke aftale helt eller delvist skal henvise til vilkårene i Samarbejdsaftalen.

2. SIKKERHEDSKRAV

Parterne er enige om at arbejde for, at Notas e-bøger under hensyntagen til Notas brugeres handicap distribueres under betryggende sikkerhedsforanstaltninger.

2.1 Omfattede brugere og kontrol af handicap

Parterne er enige om, at det kun skal være muligt for personer, som opfylder lovens krav til handicap, jf. ophavsretslovens § 17, stk. 1, at få adgang til materiale fra Nota. Se dog punkt 2.3 om undervisere.

Adgang til Notas materiale forudsætter, at der sker en indmeldelse af brugeren hos Nota, og at brugeren i den forbindelse fremlægger dokumentation for sit handicap.

Når en bruger ønsker at rekvirere materiale fra Nota, sendes materialet direkte fra Nota til den pågældende bruger. Det skal som udgangspunkt være brugeren selv, som bestiller materialet, men betroede personer, jf. punkt 2.2, skal dog være berettiget til at foretage bestillingen på vegne af brugeren.

Ved brugerens indmeldelse hos Nota gælder følgende dokumentationskrav:

2.1.1. Synshandicappede

Erklæring fra Synscentralen eller læge, som bekræfter, at brugeren har et synshandicap, som medfører, at brugeren ikke kan læse trykt tekst. Alternativt, at brugeren kan fremlægge dokumentation for, at vedkommende er medlem af Dansk Blindesamfund.

2.1.2. Andre handicappede

Dokumentation for at brugeren på grund af handicap ikke kan læse trykt tekst. Denne dokumentation kan bestå af en erklæring fra egen læge eller speciallæge.

2.1.3. Ordblinde

Der findes en række fagligé kompetente instanser, som p.t. foretager en kontrol af ordblindes handicap. Kontrollen sker navnlig via kommuner og regioner, som kan delegere visitationskompetencen til forvaltningen eller skoleledere. Kontrollen sker blandt andet i forbindelse med regionernes og kommunernes specialundervisning af ordblinde.

Alle personer, der modtager ordblindeundervisning i henhold til lovgivning om specialundervisning, vil således kunne modtage materiale fra Nota, såfremt de pågældende kan fremlægge dokumentation for, at de er tilmeldt undervisningen.

I øvrige tilfælde vil dokumentationen for ordblindhed kunne fremlægges i form af en lægeerklæring.

2.1.4 Nordiske brugere

Personer, der er visiteret for et dokumenteret handicap hos en tilsvarende institution som Nota i et andet nordisk land, kan få adgang til Notas materialer på samme vilkår som danske brugere, jf. punkt 2.1.

2.2 Betroede personer

En betroet person er en brugers servicepersonale (f.eks. en bibliotekar, plejepersonale eller SPS-vejleder) eller nærtstående.

De i punkt 2.1 omtalte brugere kan benytte sig af en betroet person under følgende forudsætninger:

Den betroede person skal være indmeldt hos Nota og have modtaget sit eget personlige ID, der er noteret hos Nota sammen med ID på den bruger, på hvis vegne den betroede person agerer. Det skal altid være aftalt ved fuldmagt, på hvilken brugers vegne en given betroet person må agere. En betroet person kan ikke bestille materialer alene til sig selv, men derimod udelukkende til brugerens adresse.

I tilfælde af misbrug vil det være muligt at spore, om det er brugeren eller den betroede person, der har bestilt det materiale, hvormed en ophavsret tilkommende parterne eller parternes mandatar er krænket. Misbrug sanktioneres i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag 2.

Den betroede persons adgang udløber efter 24 måneder og må derefter fornyes på anmodning af den betroede person.

2.3 Undervisere

En underviser er en speciallærer eller SPS-vejleder, som via sin skoleleder kan dokumentere at varetage undervisning af synshandicappede, andre handicappede og/eller ordblinde, jf. punkt 2.1.1 - 2.1.3.

En underviser kan få adgang til Notas materiale. Adgangen er begrænset til maks. 10 % af e-bogen. Følgende betingelser gælder:

Underviseren skal være indmeldt hos Nota og have modtaget sit eget personlige ID. Underviseren må alene benytte materialet i forbindelse med sin undervisningsforberedelse.

Såfremt en underviser beslutter at benytte et bestemt materiale i undervisningen, skal den enkelte bruger selv foretage bestillingen af materialet, jf. punkt 2.1.

I tilfælde af misbrug vil det være muligt at spore, om det er en underviser, der har krænket en ophavsret tilkommende parterne eller parternes mandatar. Misbrug sanktioneres i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag 2.

2.4 Sikkerhedskrav til e-bøger

Parterne er enige om, at der skal være særlige sikkerhedsregler for distribution af e-bøger. Nota skal benytte den teknologi, som skaber den bedste beskyttelse af e-bøgerne. Nota skal løbende orientere sig om udviklingen inden for beskyttelse, så det sikres, at den bedst mulige beskyttelse anvendes. Nota arbejder mod en løsning, hvor e-bøgerne, for de ordblinde, kun gøres tilgængelige via streaming eller ved download gennem app. Løsningen forventes implementeret ved udgangen af 2017.

2.4.1 Oplysningsforpligtelse

Nota forpligter sig til at trykke oplysninger på omslaget til de fysiske medier, som sendes til Notas brugere og undervisere, jf. punkt 2.1 og 2.3. Oplysningerne skal indeholde information, som gør det muligt for Nota at identificere brugeren (typisk i form af brugerens navn og adresse), henholdsvis underviseren (typisk i form af underviserens navn og arbejdsadresse).

Nota forpligter sig endvidere til at informere brugere, betroede personer og undervisere om, at de rekvirerede værker kun må anvendes til personligt brug for den handicappede,

henholdsvis underviseren i forbindelse med underviserens undervisning af brugeren, og f.eks. ikke må videredistribueres, ligesom eksemplarer af værkerne skal destrueres eller tilbagesendes til Nota i tilfælde af brugerens, henholdsvis underviserens udmeldelse eller død.

Endelig arbejder Nota på at indføje følgende tekst i de e-bøger, der indgår i Notas samling:

"Denne titel er stillet til rådighed af Nota for [brugerens navn] i henhold til ophavsretslovens bestemmelser og må ikke kopieres.

Eksemplaret/filen er personligt og må ikke deles. Overtrædelse kan medføre eksklusion fra Nota og vil blive retsforfulgt af rettighedshaverne. Filen indeholder data, som kan spores tilbage til låneren."

Følgende tekst trykkes på de fysiske medier, som sendes til Notas brugere og undervisere, jf. punkt 2.1 og 2.3:

"Kopien er for den læsehandicappedes personlige brug. Videregivelse kan medføre retskrav og eksklusion fra Nota."

2.4.2 Identifikation

Nota indføjer en entydig identifikation i form af et nummer i alle e-bøger, som distribueres til Notas brugere, henholdsvis undervisere. Identifikationen gør det muligt for Nota at fremfinde navn og nummer på brugeren, henholdsvis underviseren samt udlånstidspunkt.

2.4.3 Overvågning

Nota forpligter sig til aktiv overvågning af fildelingssteder på nettet med henblik på indhentning af mistænkte krænkende filer hidrørende fra Notas materialer og sanktionering af konstaterede misbrug. Misbrug sanktioneres i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag 2. Forpligtelsen til overvågning kan varetages via en aftale med 3. mand. Konstaterede misbrug og efterfølgende sanktioner rapporteres til det forlag, der har udgivet det krænkede værk. Der garanteres ikke for, at alle krænkelse konstateres via denne overvågning.

Nota meddeler rettighedshaverorganisationerne, hvem der er kontaktperson hos Nota i sager om misbrug.

3. KREDITERING

Nota skal i umiddelbar tilknytning til præsentation af e-bogen udover titel, forfatter, illustrator og oversætter angive værkets imprint samt udgivelsesår. Nota skal endvidere oplyse året for Notas produktion. Det gælder både for trykte udgivelser samt digitalt. Oplysningerne skal angives tydeligt og være søgbare. På Notas hjemmeside skal imprintet være søgbart.

I det omfang det udgivne litterære værk, jf. punkt 1, 3. afsnit, indeholder oplysninger om ophavsmænd til gengivne kunstværker, skal Nota medtage samtlige disse oplysninger i e-bogen. Sådanne oplysninger vil typisk være angivet i umiddelbar tilknytning til gengivne kunstværker eller i bogens billedregister.

4. STATISTIK

Danske Forlag modtager kvartalsvis en oversigt fra Nota med oplysninger om:

- Antal brugere fordelt på, synshandicappede, ordblinde, andre handicap
- Antal vederlagsudløsende udnyttelser af værker i henhold til Copydan-aftalen

På begæring skal rettighedshaverne kunne modtage information fra Nota, om udnyttelse af rettighedshaverens værker.

5. UDVEKSLING AF FILER

Inden for rammerne af reglerne om indtægtsdækket virksomhed udleverer Nota på begæring en produceret e-bog til den, der har e-bogsrettighederne. Fil-formatet aftales med forlaget. Forlaget er berettiget til at udnytte filen kommercielt.

6. MISLIGHOLDELSE

Såfremt Nota ikke overholder sine forpligtelser efter nærværende aftale, skal Danske Forlag og/eller Dansk Forfatterforening og/eller Danske Skønlitterære Forfattere give Nota skriftlig meddelelse herom hurtigst muligt. Nota har herefter en rimelig frist til at udbedre misligholdelsen. Såfremt Danske Forlag og/eller Dansk Forfatterforening og/eller Danske Skønlitterære Forfattere ikke overholder sine forpligtelser efter nærværende aftale, skal Nota give den/de respektive forening/foreninger skriftlig meddelelse herom hurtigst muligt. Foreningen har herefter en rimelig frist til at udbedre misligholdelsen.

Såfremt misligholdelsen ikke bliver udbedret inden for rimelig tid, kan enhver af parterne ophæve nærværende samarbejdsaftale med øjeblikkeligt varsel.

7. TVISTLØSNING

Eventuelle tvister mellem parterne vedrørende denne aftale skal i første omgang søges bilagt ved forhandling. Hvis forhandling ikke fører til en løsning, kan hver af parterne indbringe tvisten for de almindelige domstole.

8. VARIGHED

Samarbejdsaftalen træder i kraft ved underskrivelse og ophører, udløber, evalueres og forlænges samtidig med den indgåede Copydan-aftale. Såfremt der indtræder ekstraordinære omstændigheder, som væsentligt ændrer parternes forudsætninger for indgåelse af nærværende samarbejdsaftale, er hver af parterne berettiget til at kræve aftalen genforhandlet førend ovennævnte udløb.

Aftalen kan opsiges skriftligt af enhver af parterne med 3 måneders varsel til udgangen af et kvartal.

20/12-2016

for Danske Forlag

for Dansk Forfatterforening

for Danske skønlitterære
Forfattere

for Nota

Bilag 1:

Retningslinjer for tilgængelighed i elektroniske tekster

Version 1.3, 30-09-2016

Tilgængelighed

Den internationale definition af tilgængelighed på internettet, WCAG 2.0, stiller en fælles referenceramme til rådighed for såvel udgivere og producenter af digitale tekster som producenter af programmer, apps, læseteknologi og kompenserende udstyr. Den er udformet, så den er uafhængig af konkrete teknologier.

Den er derfor et naturligt udgangspunkt for at definere, hvad der kræves af en digital tekst, for at den kan kaldes tilgængelig.

Dansk oversættelse af WCAG 2.0 kan læses her <https://www.w3.org/Translations/WCAG20-da/>

Generel tilgængelighed

1. Struktur

Digitale tekster skal opdeles med et tydeligt overskriftshierarki til dele, kapitler, afsnit og underafsnit. Overskrifter skal være opmærkede med korrekte tag eller typografier.

Brugeren skal kunne navigere i teksten ved hjælp af overskrifter. Det kan endvidere være nødvendigt, at kunne navigere til sidetal, hvis værket har henvisninger eller indekser som henviser til sidetal.

2. Læserækkefølge

Læserækkefølge skal være korrekt og logisk, så hovedteksten for skærmlæsere og andre kompenserende teknologier ikke brydes af billeder, tabeller, faktabokse og lignende midt i ord eller sætninger.

3. Semantisk opmærkede elementer

Det kan være nødvendigt for brugeren at fokusere på tekstens primære forløb og dermed fravælge at få oplæst billedtekster, lister, tabeller, noter og lignende. Derfor skal disse være opmærket med brug af de korrekte elementer. I tabeller skal overskrifter for kolonner og rækker mærkes op i det omfang det er teknisk muligt i det konkrete format.

Tabel-elementer skal ikke bruges til layout-formål, men udelukkende til tabulerede data.

4. Tekst og billeder skal kunne skaleres.

Både tekst og billeder skal kunne skaleres op til 200 % uden at information går tabt.

5. Farve

Farve må ikke være det eneste visuelle middel, der anvendes til at formidle information, gøre opmærksom på en handling, anmode om respons eller udskille et visuelt element.

6. Sprogkode

Sprogkoder skal anvendes både for hovedteksten og for elementer med andre sprog.

7. Interaktivitet

Ved brug af interaktive elementer skal al tekst være tilgængelig for skærmlæsere og alle valg kunne foretages ved hjælp af tastaturet.

8. Beskyttelse

Dokumenter, som beskyttes med DRM eller mod kopiering, skal være åbne for skærmlæsere og oplæsningsprogrammer.

Speciel tilgængelighed

1. Tekstlige alternativer til illustration

Alle billeder skal forsynes med en alternativ-tekst. Alternativtekster skal være så korte som muligt, og skal ikke gentage informationer, som findes i billedtekst eller brødtekst. Alternative tekster er ikke et alternativ til figurbeskrivelser, og i mange tilfælde vil "illustration", "tegning" eller "foto" være tilstrækkelig.

Grafik, som udelukkende har en dekorativ funktion, skal også have en alternativ tekst. Den kan godt være tom ("").

Figurer, grafer og billeder, som tilføjer informationer til teksten, skal have en tekstlig forklaring.

Når billeder indeholder tekst, som har betydning for teksten, skal teksten gengives under billedet.

2. Tilgængelig tabeller

Overskrifter skal placeres før tabellen. Komplekse tabeller brydes i nogle tilfælde op i flere tabeller af hensyn til overskueligheden. Hvis tabel-elementer er brugt til layout kan de skulle ændres til lister eller almindelige afsnit.

3. Formler og symboler

Matematiske udtryk, formler og symboler vil ofte skulle indsættes i et formelsprog som MathML eller LaTeX.

Anvendelighed

Mens tilgængelighed er baseret på præcise og almene definitioner, så er anvendelighed et spørgsmål om samspillet mellem et materiale, de programmer brugeren har til rådighed og den særlige hjælp, brugeren har behov for, på grund af sit syns- eller læsehandicap. Derfor kan et materiale, som er anvendeligt for nogle eller mange brugere, godt være uanvendeligt for andre brugere eller grupper af brugere.

1. Standardsoftware

For at et materiale er anvendeligt, skal brugeren ubesværet kunne anvende det med standardsoftware – som for eksempel udbredte browsere, MS Office, Adobe PDF Reader - og med de mest udbredte kompenserende programmer.

2. Navigation

Brugeren skal kunne anvende materialets struktur til at navigere og orientere sig i teksten og have fuld adgang til at indsætte bogmærker, kopiere afsnit og indsætte det kopierede i andre filer samt til at skrive egne noter i materialet. Al funktionalitet skal kunne tilgås ved hjælp af tastaturet.

3. Talesyntese

Hvis materialet er forsynet med syntetisk tale fra producentens side, skal talefunktionen kunne slås fra, så teksten kan tilgås med de oplæsningsprogrammer, som brugeren er vant til at bruge.

4. Offline adgang kan være nødvendig

Brugeren kan have behov for offline adgang til et materiale, fx i forbindelse med undervisning eller eksamen. Ligeledes vil brugeren have behov for at have adgang til en specifik udgave af et materiale og ikke blot den seneste udgave.

5. Holistisk tænkning

Hele miljøet skal medtænkes. Det er ikke tilstrækkeligt, at teksten i sig selv er tilgængelig. Det skal også være til at få fat i. De hjemmesider, hvor teksten kan hentes eller tilgås, skal i sig selv være tilgængelige.

Bilag 2:

Sanktioner i tilfælde af misbrug

Kapitel 1

Sanktioner i forhold til brugere

Advarsel

§ 1. Første gang Nota konstaterer, at en bruger har tilgængeliggjort materiale fra Nota for andre, sender Nota et advarselsbrev til brugeren.

Stk. 2. Brevet skal indeholde oplysninger om,

- 1) den konstaterede tilgængeliggørelse specificeret ved materialer, tid og sted,
- 2) at tilgængeliggørelsen er rapporteret til rettighedshaverne, og
- 3) at en fortsat tilgængeliggørelse og/eller nye tilgængeliggørelser af Notas materialer vil medføre udelukkelse fra at bruge Notas ydelser.

Høring

§ 2. Anden og efterfølgende gange Nota konstaterer, at en bruger har tilgængeliggjort materiale fra Nota for andre, sender Nota et høringsbrev til brugeren.

Stk. 2. Brevet skal indeholde oplysninger om,

- 1) den konstaterede tilgængeliggørelse specificeret ved materialer, tid og sted,
- 2) at tilgængeliggørelsen er rapporteret til rettighedshaverne,
- 3) den tidligere advarsel, jf. § 1, og
- 4) at Nota forbereder en udelukkelse af brugeren fra at bruge Notas ydelser i en vis periode, jf. § 4.

Stk. 3. Brugeren får en frist på en uge fra modtagelsen af høringsbrevet til at fremkomme med sine bemærkninger til Nota.

Udelukkelse

§ 3. Efter udløbet af fristen i § 2, stk. 3, træffer Nota begrundet afgørelse om udelukkelse af brugeren fra at bruge Notas ydelser i en vis periode, jf. § 4. Afgørelsen træffes på baggrund af Notas høringsbrev, jf. § 2, stk. 2, og brugerens eventuelle svar, jf. § 2, stk. 3.

Stk. 2. Udelukkelsesperioden påbegyndes, når brugeren har modtaget afgørelsen.

§ 4. Udelukkelsesperioden fastsættes efter en konkret vurdering med udgangspunkt i følgende formel:

$$\text{antal gentagelsestilfælde} \times \text{antal værker} \times \frac{1}{2} \text{ år.}$$

Kapitel 2

Sanktioner i forhold til betroede personer og undervisere

§ 5. Reglerne i §§ 1-4 gælder tilsvarende for betroede personer og undervisere.